

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.457/2024/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Török Edit Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Török Edit ügyvéd) által képviselt I. r. felperes neve (cím) I. rendű és II. rendű felperes neve (cím) II. rendű felpereseknek – a Stanka és Társai Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Kulcsár Ádám ügyvéd) által képviselt alperes neve (cím alperes ellen jelzálogjog törlése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.21.372/2023/29. számú, 30. sorszám alatt kijavított ítélete ellen az I. és II. rendű felperesek részéről 32. sorszám alatt előterjesztett, Pf.3. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, és az I. és II. rendű felpereseket az alperes javára terhelő perköltség összegét leszállítja 500 000 (ötszázezer) forintra, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen az alperesnek 317 500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 2 500 000 (kétfmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek mint adósok 2006. október 13-án kötöttek kölcsönszerződést az E. B. H. Nyrt.-vel mint hitelezővel (a továbbiakban: alperesi jogelőd), a 117 509 CHF kölcsönösszeg és járulékai megfizetésének biztosítékaul pedig jelzálogjogot alapítottak a M. belterület 46240 hrsz alatt felvett, az ingatlan-nyilvántartás szerint a II. rendű felperes tulajdonában álló ingatlanra. Jogutódként, engedményezés folytán, az alperes a jelzálogjog ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogosultja.

[2] Az alperes jogelődje 2010. január 14-én felmondta a kölcsönszerződést, majd végrehajtást kezdeményezett a felperesekkel szemben, amelyet a Miskolci Városi Bíróság 2010. szeptember 23. napján kiállított végrehajtási záradékkal rendelt el. Az alperes a végrehajtás során, 2018. július 24-én tájékoztatta az I. és a II. rendű felpereseket az engedményezésről.

[3] A Miskolci Törvényszék azonban 2023. július 12-én törölte a 2010. szeptember 23. napján 0501-14.Vh.32../2010. és 0501-14.Vh.32../2010. szám alatt kiállított végrehajtási záradékokat. Az alperes ezért 2023. augusztus 17-én végrehajtás elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő a felperesekkel szemben: a végrehajtásokat – 24 469 785 Ft tőke és járulékaik iránt – 2023. október 19-én rendelték el a felperesekkel szemben. Az időközben a felperesek által a Miskolci Járásbíróság előtt a kölcsönszerződés érvénytelensége iránt indított perben 2024. február 8-án meghozott 39.P.20.1../2024/5. számú végzéssel felfüggesztették a jelenleg 0229.V.10../2023. és 0229.V.10../2023. szám alatt folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat a per jogerős befejezéséig.

[4] A felperesek az eredetileg a Miskolci Járásbíróságon előterjesztett, áttételt követően az elsőfokú bíróságon pontosított kereseti kérelmükben kérték a jelzálogjog törlését (és a törlés ingatlanügyi hatósági átvezetését), valamint az alperes perköltségben való marasztalását. Hivatkozásuk szerint a bejegyzett jog elévült 2023. július 26-án, mivel az elévülés kezdete 2018. július 26-a, amikor átvették az értesítést az engedményezésről, és amelyet követően nem szakították meg az elévülést, de az nem is nyugodott. Ez utóbbi azért nem, mert a 2010-ben kiállított végrehajtási záradékokat utóbb törölték, a törölt záradékokon alapuló végrehajtási cselekmények pedig hatálytalanná váltak, a korábbi végrehajtás során ezért az alperes csak fizetési felszólításokkal szakíthatta volna meg az elévülést, amelyre nem került sor.

[5] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben való marasztalását. A másodfokú eljárás szempontjából jelentős védekezése szerint az elévülés (annak megszakítása mellett) nyugodott a végrehajtási záradék törlése miatt időközben megszüntetett végrehajtási eljárás alatt, mivel a végrehajtást kérő egy már folyamatban lévő végrehajtási eljárás alatt nem kérhette ismételten a végrehajtási eljárás megindítását. A végrehajtási záradék törlését követően pedig 1 éven belül újabb végrehajtási eljárásokat indított.

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével elutasította a keresetet, kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 2 034 700 Ft perköltséget, és megállapította, hogy 1 500 000 Ft kereseti illeték az állam terhén marad.

[7] Az ítélet indokolásában idézte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 324. §-ának (1) és (2) valamint 326. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, majd rögzítette, hogy a végrehajtási eljárások 2010. szeptember 20-tól a záradékok 2023. július 12-i törléséig folyamatban voltak, azonban ez utóbbi következtében a végrehajtási eljáráshoz, és az annak során tett végrehajtási cselekményekhez nem fűződik joghatás. A végrehajtási eljárás folyamatban léte alatt azonban az elévülés nyugodott, mivel az alperes, illetve jogelődje menthető okból nem tudta érvényesíteni a követelését. Ahogy a Kúria az alperes által hivatkozott Pfv.20.843/2022/9. számú ítéletében kifejtette, a törölt végrehajtási záradékkal indult végrehajtás cselekményei – hatálytalanná válásuk miatt – nem voltak alkalmasak a végrehajtási jog elévülésének megszakítására, ugyanakkor a joghatását veszített végrehajtás olyan körülmény, amely az elévülés nyugvását eredményezte, hiszen a jogosult bízhatott abban, hogy az elrendelt végrehajtás megindult, folyamatban van és eredményre vezethet, ezért nem tett további lépéseket a végrehajtandó követelésének behajtása iránt. Az alperes a záradékok 2023. július 12-i törléséhez (az akadály megszűnéséhez) képest az 1959. évi Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti 1 éven belül,

2023. október 19-én érvényesítette a követelését az újabb végrehajtási eljárásokban, ezért az nem évült el.

[8] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. §-ának (1) és 83. §-ának (1) bekezdései alapján kötelezte pervesztes felpereseket a pernyertes alperes perköltségének megfizetésére, amely a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontjai alapján megállapított, áfa-val növelt összegű ügyvédi munkadíjból állt. Az állam a felperesek személyes költségmentessége miatt a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján viseli a feljegyzett kereseti illetéket.

[9] A felperesek a pontosított fellebbezésükben elsődlegesen kérték az elsőfokú ítélet keresetnek megfelelő megváltoztatását, másodlagosan hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását, harmadlagosan az alperesnek fizetendő perköltség 500 000 Ft-ra történő leszállítását. Az elsődleges, a Pp. 383. §-ának (1) – (6) bekezdésein alapuló fellebbezési kérelem körében arra hivatkoztak, hogy a Kúria Pfv.20.762/2023/8. számú határozata értelmében az elévülés 1959. évi Ptk. 326. §-ának (2) bekezdése szerinti nyugvására csak olyan rendkívüli esetben kerülhet sor, amikor valamely körülmény ténylegesen és hibáján kívül akadályozza a jogosultat a követelés érvényesítésében, amelyet az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna. Az elévülés nyugvását eredményező menthető ok közelebbi jogszabályi meghatározásának hiányában minden esetben egyedi mérlegelést igényel annak megítélése, hogy a fél által állított ok az elévülés nyugvásához vezetett-e (Kúria Pfv.III.21.198/2020/8.). Bár ők átvették az engedményezési értesítést, nem állapították meg a jogutódlást az alperesi jogelőd által megindított végrehajtási eljárásokban, pedig semmilyen rendkívüli körülmény nem akadályozta az alperest. A Kúria Pfv.20.019/2021/5. számú döntése alapján nem állapítható meg az elévülési idő nyugvása, ha a jogosult tud a követelése keletkezéséről, fennállásáról, de annak érvényesítése érdekében, önhibájából, semmit sem tett. Emellett az alperesi jogelőd engedményezési értesítőjének átvételét követően az alperes nem is szakította meg az elévülést az 1959. évi Ptk. 327. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. A végrehajtási eljárás megindítására is a kereseti kérelmük előterjesztését követően került sor, holott már a záradékok törlését megelőzően is lehetősége lett volna rá. A másodlagos fellebbezési kérelmüket a Pp. 381. §-ára hivatkozva arra alapították, hogy a tényállás (2. oldal [4] bekezdés) hiányos és ezáltal megalapozatlan, mert nem tartalmazza, hogy a Miskolci Törvényszék mi alapján törölte a végrehajtási záradékokat 2023. július 12-én. Az ítélet rögzíti az újabb végrehajtási eljárásokkal összefüggő tényeket, de ezekre ugyanazon közjegyzői okirat alapján került sor, mint korábban. Az elsőfokú bíróság pedig megalapozatlanul hivatkozik arra, hogy az alperes 2023. augusztus 17-én ismét végrehajtás elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő a felperesekkel szemben, mert az alperesi jogelőd volt a korábbi, utóbb törölt, végrehajtási záradékok jogosultja, az alperes pedig a perben nem igazolta a végrehajtásban történő jogutódlását, amely olyan eljárási szabálysértés, amely a per érdemi döntésére kihatott, és az elsőfokú eljárás megismétlését indokolja. A BH2022. 263. számú döntés szerint a felek személyében a végrehajtható okirat kiállítása előtt beállt változás esetén is határozni kell a jogutódlás megállapításáról. A harmadlagos – pontosított – fellebbezési kérelmük körében arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság eltúlzott mértékben állapította meg a perköltséget, nem vette figyelembe a R. 3. §-ának (6) bekezdésében foglaltakat, holott az ügy egyszerű megítélésű, az elsőfokú bíróság 2 tárgyalást tartott és az ítélet is mindössze 5 oldal.

[10] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben való marasztalását. Az elsőfokú ítélet indokaival egyező érvei mellett előadta, hogy a Miskolci Járásbíróság megállapította a jogutódlását a 050112.Vh.32./2010/46. számú végzésével. A felperesek alaptalanul hivatkoztak a Kúria Pfv.20.762/2023/8. számú döntésére, mert nem áll fenn ügyazonosság (a hivatkozott ügyben a végrehajtást kérő kérelmére szünetelt a végrehajtás). Fenntartva, hogy okkal bízhatott abban, hogy a szabályszerűen megindult végrehajtás eredményre vezet, emellett is mindent megtett az elévülés megszakadása érdekében (bár az elévülés nyugvása alatt annak megszakadása fogalmilag kizárt). A másodlagos fellebbezési kérelem kapcsán kiemelte, hogy a végrehajtási záradékokat azért törölték, mert a záradékolás alapjául szolgáló közjegyzői tanúsítvány nem tartalmazta sem a tanúsítvány részeként, sem annak mellékleteként a felmondásról szóló jegyzőkönyv szó szerinti szövegét, míg a 2023. augusztus 17-i kérelmére 2023. október 19-én elrendelt végrehajtások esetében a jogszabályoknak megfelelően állították ki a záradékokat. A harmadlagos fellebbezési kérelem is alaptalan, mert a pertárgy értéke meghaladta a 30 000 000 Ft-ot, a felek között több iratváltás volt, jogi képviselője több tárgyalási határnapon is megjelent.

[11] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést a Pp. 376. §-ának (1) bekezdése alapján, amelyet csak a harmadlagos fellebbezési kérelem körében talált megalapozottnak.

[12] Az elsőfokú bíróság feltárta a tényállást az ügy érdemi elbírálásához szükséges mértékben, és helytállóan következtetett a kereset megalapozatlanságára. Döntésének a per főtárgyára vonatkozó indokolásával az ítéltábla egyetértett, amelynek szükségtelen megismétlése nélkül csak a fellebbezésben foglaltak miatt utal az alábbiakra.

[13] Bár a felperesek másodlagosan hivatkoztak rá, az ítéltáblának elsődlegesen kellett állást foglalnia abban, hogy indokolt-e az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése a Pp. 381. §-a alapján. Amellett, hogy az ítéltábla ilyen okot hivatalból nem észlelt, a felperesek is alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az eljárás lényeges szabályait (illetőleg hogy ez kihatott az ügy érdemi eldöntésére, és amelynek orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű – Pp. 381. §-a).

[14] Ezzel összefüggésben maguk sem adták elő, hogy az indokolás esetleges hiányossága (amely a másodfokú eljárásban egyébként is pótolható lett volna) mennyiben hatott ki az ügy érdemi eldöntésére. Nem adtak elő továbbá olyan indokot, amely alapján azon kívül, hogy a Miskolci Törvényszék törölte a korábbi végrehajtási záradékokat, annak is perdöntő jelentősége lett volna, hogy azt milyen indokkal tette. Az 1959. évi Ptk. ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló 326. §-a (2) bekezdésének első mondata szerint ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül – egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetében pedig három hónapon belül – a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Az ezzel összefüggésben eldöntendő kérdés az volt a perben, hogy az alperes a végrehajtási eljárások folyamatban lévőig menthető okból nem érvényesítette-e a követelését (akár egy másik végrehajtási eljárásban), amelynek elbírálása szempontjából közömbös a záradékok törlésének indoka (kiváltképp, hogy nem vitásan újból elrendelték a végrehajtásokat a kölcsönszerződés és annak felmondása alapján).

[15] A per keretei mellett annak sincs perdöntő jelentősége, hogy az alperes egyben az alperesi jogelőd mint végrehajtást kérő jogutódja is volt-e a végrehajtási eljárásokban. Azt követően ugyanis, hogy az alperes – egyebek mellett – az elévülés nyugvására hivatkozott az ellenkérelmében, a felperesek abból a szempontból vitatták ezt, hogy a törölt záradékokon alapuló végrehajtási eljárásnak nincs hatálya (ilyen szempontból sem), abból kifolyólag azonban nem, hogy személyében jogosult-e az elévülés nyugvására hivatkozni vagy azt kizárja-e – akár a végrehajtási eljárásokkal összefüggő – valamely körülmény. Mivel ezzel összefüggő tény- és jogállítást, valamint jogi érvelést nem adtak elő az elsőfokú eljárásban (holott a végrehajtási eljárások adósai voltak), az elsőfokú bíróságnak ezt nem is kellett vizsgálnia [pl. a Pp. 2. §-ának (2), 183. §-ának (1), 214. §-ának (1) és 342. §-ának (3) bekezdései alapján], illetőleg a felperesek erre a másodfokú eljárás során már nem hivatkozhatnak a Pp. 373. §-ának (1) bekezdése alapján. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a felperesek a keresetlevél hiánypótlása során (Miskolci Járásbíróság 17.P.22.0../2023/4/F/14. és 15. szám alatt) becsatolták a Miskolci Törvényszék 2023. július 12-én kelt és jogerős 2.Pkf.20.8../2023/2. és 2.Pkf.20.8../2023/2. számú végzéseit, amelyekkel törölte a 2010. szeptember 23-án 0501-14.Vh.32../2010. és 0501-14.Vh.32../2010. szám alatt kiállított végrehajtási záradékokat: e jogerős végzések fejrészei pedig az alperest tüntetik fel végrehajtást kérőként. Emellett az előbbi végrehajtási eljárást illetően (F/10. és 11. sorszám alatt) csatolták a Miskolci Járásbíróság 0501-12.Vh.32../2010/59. és 60. számú, első fokon jogerőre emelkedett végzéseit, amelyekkel elutasította az alperes mint végrehajtást kérő jogutódlását megállapító végzéssel szemben előterjesztett felperesi (adósi) fellebbezéseket.

[16] Ugyanezen okból alaptalan volt az alperes végrehajtást kérői pozíciójának hiányára alapított elsődleges fellebbezési kérelem is, de (az elvi megalapozottságán túl) alaptalanul hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy bekövetkezett-e olyan rendkívüli ok, amely az alperest önhibáján kívül akadályozta az igényérvényesítésben. Az elsőfokú bíróság ugyanis (egyedi mérlegelés alapján) éppen ilyen rendkívüli okként fogadta el a bírói gyakorlatnak megfelelően, hogy a joghatását veszített végrehajtás olyan körülmény, amely az elévülés nyugvását eredményezi, és amelyhez képest a felperesek sem állítottak többlettényállási elemet. Ezt az értelmezést nem gyengíti a Kúria Pfv.V.20.019/2021/5. számú döntése sem, amely szerint nem állapítható meg az elévülési idő nyugvása, ha a jogosult tud a követelése keletkezéséről, fennállásáról, de annak érvényesítése érdekében, önhibájából, semmit sem tett. A Kúria teljességgel eltérő tényállás alapján hozott e döntésében ugyanis szintén arra a következtetésre jutott, hogy az elévülés nyugvását kizárólag olyan körülmény okozhatja, amely ténylegesen megakadályozta a felet a követelés érvényesítésében és a fél oldalán a követelés érvényesítésével kapcsolatban önhiba nem állapítható meg. A jelen esetben pedig az alperes – az elsőfokú bíróság által helytállóan mérlegeltek szerint – okkal bízhatott abban, hogy a végrehajtási eljárások (már mintegy 13 éve) folyamatban vannak és eredményre vezethetnek.

[17] Az ítéltábla azonban megalapozottnak találta a harmadlagos fellebbezési kérelmet. Előre kell bocsájtani, hogy az ítéltábla a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerinti korlátok miatt nem vizsgálhatta, hogy az alperes – az összeg és a jogszabályhely megjelölése nélkül – a Pp. 81. §-ának (2) bekezdésének megfelelően számította-e fel az ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú peröltségét az elsőfokú eljárás során azzal a későbbiek során sem pontosított nyilatkozatával, hogy „perköltségünk jelenleg áll a 32/2003. IM rendelet alapján mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíjból” (11. sorszám alatti ellenkérelem 1. oldal), mint ahogy fellebbezés hiányában nem érintette a felpereseket 500 000 Ft perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést sem.

[18] A felperesek azonban helytállóan utaltak arra, hogy a R. 3. §-ának (6) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj mérséklésének van helye. E jogszabályhely első mondata szerint a munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Ezzel összefüggésben pedig az alperes sem a R. 3. §-a (2) bekezdésének b) pontjában tételesen meghatározott (és az elsőfokú bíróság által számított) ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni a felpereseket, hanem – vélhetően az ügy körülményei alapján – „mérlegeléssel” kérte megállapítani. A fellebbezésben helytállóan hivatkoztak szerint pedig az ügy igen egyszerű megítélésű volt, amelynek során az alperes jogi képviselője – egy a perfeljegyzést elrendelő végzéssel szemben megalapozatlanul előterjesztett fellebbezést ide nem értve – egy alig több, mint 1 oldalas ellenkérelmet, egy 2 oldal terjedelmet el nem érő előkészítő iratot, egy-egy okirati bizonyítékok előterjesztését kísérő és a jogi képviseletben történt változást bejelentő előkészítő iratot szerkesztett, és három (35, 10 és 75 perces) tárgyaláson volt jelen. Az ítéltábla a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység alapján – és figyelemmel a R. 4/A. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra is – összesen 500 000 Ft-ban állapította meg az alperes ügyvéd munkadíjból álló perköltségét.

[19] Az ítéltábla mindezek alapján részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján, és 500 000 Ft-ra leszállította a felperesek perköltségviselési kötelezettségét, egyebekben helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[20] A másodfokú eljárás során is pervesztes felperesek a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének viselésére. Az ítéltábla a 47 000 000 Ft pertárgyérték alapulvételével a R. 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és (5) bekezdése alapján számítható ügyvédi munkadíjhoz képest a másodfokú eljárás során is a R. 3. §-ának (6) bekezdése [és 4/A. §-ának (1) bekezdése] alapján határozta meg az alperes képviselőjének ügyvédi munkadíját. Ennek meghatározásánál is figyelembe vette, hogy az ügy igen egyszerű jogi megítélésű volt, az alperes jogi képviselője pedig az érdemben mintegy 3 oldalas fellebbezésre a részben a már első fokon előterjesztett álláspontját és az elsőfokú ítélet hivatkozásait ismétlő, mintegy 3 oldalas fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő.

[21] A fellebbezési illeték a felperesek személyes költségmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján marad az állam terhén.

Debrecen, 2025. február 11.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró